

Planlegging, gjennomføring og vurdering/evaluering av folkehelseprosjekter i offentlig tannhelsetjeneste

Tannhelsetjenesten har et sterkt tjenesteperspektiv med fokus på undersøkelse og behandling av pasienter, samtidig som vi har lang erfaring fra forebyggende arbeid både utadrettet og på klinikk. Sentrale føringer vektlegger at tannhelsetjenesten fremdeles skal være gode på odontologi, men samtidig ta et større ansvar i folkehelsearbeidet. Dette forutsetter kunnskapsoppbygging på folkehelsearbeid og på samarbeid/samhandling.

Fylkestannlegene i landet har gjennom denne satsingen et mål om at folkehelseprosjekter/tiltak i tannhelsetjenesten skal planlegges og gjennomføres slik at effekten kan evalueres. Dette initiativet er viktig for å opparbeide kunnskapsgrunnlag i folkehelsearbeidet.

Definisjoner av sentrale begreper i malen/sjekklisten

Folkehelse: *Befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i befolkningen. (Folkehelseloven)*

Folkehelsearbeid: *Samfunnets samlede innsats for å påvirke det som fremmer og vedlikeholder befolkningens helse gjennom å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. (Samhandlingsreformen)*

Folkehelsemål: *Målet med folkehelsearbeid er flere leveår med god helse i befolkningen og å redusere sosiale helseforskjeller. (Samhandlingsreformen)*

Prosjekt: *En aktivitet som er av et bestemt omfang, har en tidsbegrensning og som det skal redegjøres for faglig og/eller økonomisk. (UiO)*

Planlegging (fase 1)	Før prosjektstart	
1. Bakgrunn	a) Kort beskrivelse av problemer/utfordringer som ønskes forbedret/belyst b) Hvem tok initiativet til satsingen (eks. ledere, støttespillere og/eller deltakere i prosjektet) c) Dokumenter forarbeid, som innhenting av informasjon fra f.eks. litteratursøk, studier, prosjekter o.l. d) Forankring i ledelsen og klargjøring av tidsbruk	
2. Ønsket forbedring/hensikt	a) Beskriv målsetting (prosess- og resultatmål) b) Beskriv delmål	
3. Organisering	Vurder behov for samarbeidspartnere a) Kontakt organisasjon/kommune e.l. med spørsmål om deltakelse i prosjektet b) Skriv ev. avtale/kontrakt	
4. Økonomi	Finansiering av prosjekt a) Egenfinansiering b) Tilskudd fra helsedirektoratet c) Privat/offentlig tilskudd	Eksempler på steder å søke prosjektmidler <ul style="list-style-type: none"> • Helsedirektoratet • Fylkeskommunen • Ulike nasjonale og internasjonale fond og stiftelser
5. Plan for rapport	Plan for ferdigstilling av rapport etter prosjektslutt	
6. Videreføring/oppfølging	Vurder ressurser/muligheter for videreføring	

Planlegging, oppstart og gjennomføring (fase 2)	Detaljert planlegging + oppstart og gjennomføring av prosjektet
7. Type prosjekt	<ul style="list-style-type: none"> a) Kvalitetsutvikling for <ul style="list-style-type: none"> - Pasienter/brukere - Samarbeidspartnere - Medarbeidere/egen organisasjon b) Andre type prosjekt
8. Tittel på prosjekt (kan komme underveis i prosessen)	<p>Prosjektets tittel og eventuell undertittel. Undertittelen bør beskrive</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Målgruppe b) Hva skal gjøres c) Hvilken arena (hvor det skal foregå)
8. Prosjektbeskrivelse	<ul style="list-style-type: none"> 1. Lag en prosjektbeskrivelse for gjennomføring av prosjektet <ul style="list-style-type: none"> a) Oppgaven/hva som skal gjøres <ul style="list-style-type: none"> - Strategier - Avgrensinger b) Målgruppe c) Organiseringen av prosjektet <ul style="list-style-type: none"> - Prosjektansvarlig - Prosjektleder - Styringsgruppe - Prosjektgruppe - Referansegruppe d) Når avsluttes prosjektet 2. Godkjenning av prosjektbeskrivelse <ul style="list-style-type: none"> e) Plan for ferdigstilling av rapport

9. Samarbeid/samhandling	Hva vil prosjektet innebære for a) Deltakerne b) Tjenesten c) Ansatte d) Kompetansesentre e) Eventuelt andre Vurder behov for informasjon til berørte parter og andre.
10. Etske problemstillinger	Vurder følgende i forkant av prosjektet a) Personvern b) Søknad til REK (regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskning) c) Melding til datatilsynet d) Melding til NSD (Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste) e) Samtykke fra deltakere f) Fordeler/ulempes for deltakere g) Anonymitet i forhold til publisering Kompetansesentre kan være samarbeidspartnere i forhold til etiske problemstillinger.
11. Gjennomføring	Beskriv: a) Fremdriftsplan/milepælsplan b) Informasjonsplan Vurder: c) Kompetansebehov hos prosjektmedarbeider(e) d) Avvik og endringer som skjer underveis. e) Rapportering underveis

<p>12. Metoder for datainnsamling og analyse</p>	<p>a) Beskriv måleverktøy og prosedyrer (kvalitative-, kvantitative- eller blandede) b) Hvordan skal prosjektet måles i forhold til resultatmål c) Opplæring av prosjektmedarbeidere til innsamling og bearbeiding av data d) Leie inn personell til innsamling og bearbeiding av data e) Skal kompetansesenter eller læresteder involveres i valg/utarbeiding av analysemetoder f) Hvordan skal innhentede data behandles - Oppbevaring - Makulering g) Hvilke analysemetoder skal brukes</p>
<p>Vurdering/evaluering (fase 3). Foregår underveis og etter prosjektslutt</p>	
<p>Resultater</p>	
<p>13. Resultat</p>	<p>a) Resultat i forhold til oppsatt mål b) Ikke forventede resultater c) Ønskede/uønskede endringer</p>
<p>14. Oppsummering</p>	<p>Oppsummer de viktigste resultatene i prosjektet</p>
<p>Diskusjon/drøfting</p>	
<p>15. Forholdet til annen dokumentert kunnskap</p>	<p>Sammenligne resultatene i prosjektet med funn i andre studier/prosjekter fra litteraturen eller andre kilder</p>

16. Begrensninger	<ul style="list-style-type: none"> a) Andre forhold enn prosjektet som kan ha medvirket til resultatet b) Forhold som kan ha betydning for videreføring c) Forhold som kan ha betydning for videre bruk av resultatene
17. Tolking	<ul style="list-style-type: none"> a) Er det forskjell i oppnådd resultat og mål for prosjektet. Hvis ja, beskriv b) Beskriv styrker og svakheter i prosjektet c) Hvilke endringer/justeringer er det behov for hvis prosjektet skal videreføres d) Forventes det at effekten av resultatene vil bestå etter prosjektslutt
18. Konklusjon	<ul style="list-style-type: none"> a) Vurder den praktiske nytten av prosjektet b) Har prosjektet hatt betydning for driften av tjenesten c) Skal prosjektet videreføres og hvordan skal det implementeres d) Har prosjektet overføringsverdi til andre fylker
Rapport	
19. Sluttrapport	<ul style="list-style-type: none"> a) Beskriv planlegging, gjennomføring og resultat. Bruk sjekklisten som kontroll. b) Plan for oppfølging/videreføring
20. Publisering	<ul style="list-style-type: none"> a) Planer for deling og publisering b) Er prosjektet aktuelt for eventuell prosjektbank
Annen informasjon	Andre forhold av betydning for gjennomføring og tolkning av prosjekt